

Regionális fejlesztéspolitikák / *Regional development policies*

PÁMER Zoltán
DDRFÜ / STRDA
Pécs, 2011. február 25.

Tartalom / Content

Dél-dunántúli régió

- I. A Nyugat-Balkán és az EU / *The West Balkans and the EU;*
- II. Előcsatlakozási programok / *Pre-accession programmes;*
- III. Eszköz- és intézményrendszer országonkénti áttekintése / *Overview of instruments and institutional framework by country.*

A Nyugat-Balkán és az EU / *The West Balkans and the EU*

Dél-dunántúli régió

Egy időben induló, de összefüggő folyamatok / *Two interconnected processes launched at the same time:*

- Stabilizációs és Együttműködési Folyamat / *Stabilisation and Association Process (SAP);*
- EU-csatlakozási folyamat / *EU integration process.*

A SAP céljai / *Objectives of the SAP*

Dél-dunántúli régió

- Regionális együttműködés / *Regional cooperation;*
- Kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodások rendszerének kialakítása / *Establishment of a system of bilateral agreements on free trade;*
- Integráció az európai infrastrukturális hálózatokba / *Integration into the European infrastructural networks;*
- Együttműködés külső fenyegetésekkel szemben (szervezett bűnözés, illegális migráció) / *Cooperation against external threats (organized crime, illegal migration).*

Csatlakozási kritériumok / *Accession criteria*

Dél-dunántúli régió

- Politikai kritérium: demokratikus jogállam és emberi jogok / *Political criteria: democratic governance (rule of law) and human rights;*
- Gazdasági kritériumok: működő piacgazdaság / *Economic criterion: functioning market economy.*

A Nyugat-Balkán és az EU / *The West Balkans and the EU*

Dél-dunántúli régió

County	SAA signing	SAA entry into force	Official candidate status	Launch of negotiations
Albania	12/06/2006	01/04/2009	-	-
Bosnia-Herzegovina	16/06/2008	-	-	-
Croatia	29/10/2001	01/02/2005	01/06/2004	03/10/2005
Macedonia	09/04/2001	01/04/2004	17/12/2005	-
Montenegro	15/10/2007	01/05/2010	-	-
Serbia	29/04/2008	-	-	-

Forrás: saját szerkesztés / *Source: own edition*

EU támogatási programok 1991-2007 / *EU assistance 1991-2007*

Dél-dunántúli régió

- OBNOVA: 1996-2002: 400 M€ → BiH, HR, SRB, MNE, MK;
- PHARE első időszak 1993-2000 / *first phase 1993-2000: AL, BiH, MK.*
- CARDS 2000-2006: integrált program: 2000-2006: 4,6 milliárd EUR: valamennyi nyugat-balkáni ország / *integrated programme: 2000-2006: 4.6 billion EUR: all countries of the West Balkans.*
- PHARE: előcsatlakozási alap / *PHARE: pre-accession: HR, MK.*
- ISPA: HR, MK
- SAPARD: HR, MK.

CARDS 2000-2006

Dél-dunántúli régió

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Összesen
Albánia	33,4	37,5	44,9	46,5	63,5	44,2	45,5	315,5
Bosznia-Hercegovina	90,3	105,2	71,9	63,0	72,0	49,4	51,0	502,8
Horvátország (2005-től előcsatlakozási alapok)	16,8	60,0	59,0	62,0	81,0	-	-	278,8
Macedónia	13,0	56,2	41,5	43,5	59,0	45,0	40,0	298,2
Szerbia és Montenegró ^a	650,5	385,5	351,6	324,3	307,9	282,5	257,5	2559,8
Átmeneti polgári kormányzatok	10,0	24,5	33,0	32,0	35,0	36,0	35,0	205,5
Regionális	20,2	20,0	43,5	31,5	23,0	47,9	43,5	229,6
Egyéb ^b	141,5	118,0	11,0	17,0	22,5	19,7	16,1	345,8
Makroszintű pénzügyi támogatások ^c	70,0	120,0	100,0	15,0	16,0	33,0	50,0	404,0
Összesen	1045,7	926,9	756,4	634,8	679,9	557,7	538,6	5130,2
Horvát előcsatlakozási támogatások 2005-6						105	140	245
Mindösszesen (Horvátországgal)						662,7	678,6	5385

Forrás / Source: EC 2010d.

IPA: előcsatlakozási eszköz / *Instrument for Pre-accession*

Dél-dunántúli régió

Komponensek / *Components:*

- Segítségnyújtás az átmenethez és intézményfejlesztés / *Transition Assistance and Institution Building;*
- Határon átnyúló együttműködés / *Cross-border Cooperation;*
- Regionális fejlesztés / *Regional Development;*
- Humánerőforrás-fejlesztés / *Human Resources Development*
- Vidékfejlesztés / *Rural Development*

Valamennyi nyugat-balkáni ország / *All WB countries*

Csak tagjelöltek / *Candidates only (HR, MK)*

IPA: előcsatlakozási eszköz / *Instrument for Pre-accession*

Dél-dunántúli régió

- Egységes eszköz: integrált szemlélet / *Single instrument: integrated approach;*
- Felhasználásában közelít a strukturális alapokhoz / *Its absorption is harmonized with structural funds:*
 - Stratégiai Fejlesztési Keret, operatív programok / *Strategic Development Framework, operational programmes;*
 - Többéves indikatív pénzügyi tervek / *Multi-annual Indicative Planning Documents.*

IPA 2007-2012

Dél-dunántúli régió

Megnevezés	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Horvátország	141,2	146,0	151,2	154,2	157,2	160,4
Macedónia	58,5	70,2	81,8	92,3	98,7	105,8
Albánia	61,0	70,7	81,2	93,2	95,0	96,9
Bosznia-Hercegovina	62,1	74,8	89,1	106,0	108,1	110,2
Montenegró	31,4	32,6	33,3	34,0	34,7	35,4
Szerbia	189,7	190,9	194,8	198,7	202,7	206,8
Koszovó	68,3	184,7	106,1	67,3	68,7	70,0
Nyugat-Balkán összesen	612,2	769,9	737,5	745,7	765,1	785,5
Összes országprogram*	1109,4	1308,6	1303,9	1399,4	1547,0	1685,0
Regionális és horizontális programok*	108,9	135,7	160,0	157,7	160,8	164,2
Támogatási kiadások*	44,8	54,0	56,5	64,6	75,0	80,5
Mindösszesen*	1263,2	1498,3	1520,4	1621,7	1782,8	1929,7

* Törökországgal együtt / *with Turkey.*

Forrás / *Source:* IPA MIFF, 2008.

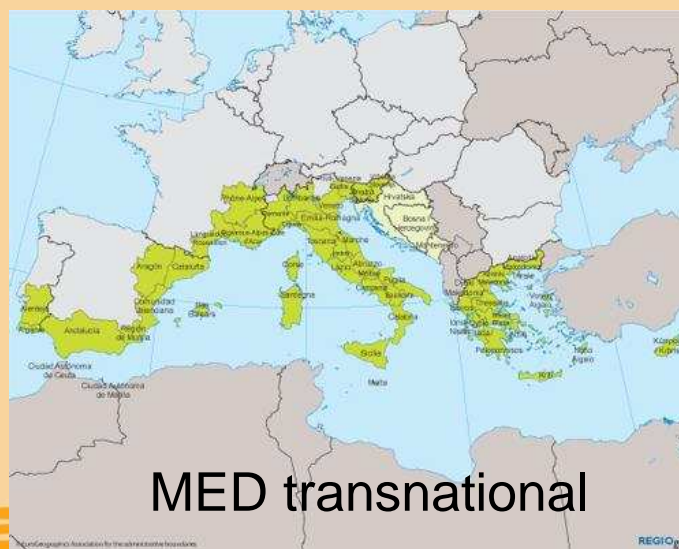
Határon átnyúló együttműködés / Cross-border cooperation

Dél-dunántúli régió

Ország	Szlovénia	Horvátország	Bosznia-Hercegovina	Szerbia	Montenegró	Macedónia	Albánia
Szlovénia		18,5					
Horvátország	18,5		7,1	6,4	3,3		
Bosznia-Hercegovina		7,1		6,4	3,9		
Szerbia		6,4	6,4		3,9		
Montenegró		3,3	3,9	13,9			5,0
Macedónia							6,7
Albánia					5,0	6,7	
Összesen	18,5	35,3	17,4	16,7	16,1	6,7	11,7

Forrás: CBC
2007a-i alapján
a szerzők
szerkesztése /
Sorce: own
edition.

A területfejlesztési intézményrendszer / *Institutional system of regional development*

Dél-dunántúli régió

Ország / <i>Country</i>	Terület- fejlesztési tv. / <i>Law</i>	Területfejlesztésért felelős minisztérium / <i>Ministry</i>	Elkülönült területfejlesztési alap / <i>Fund</i>	Nemzeti fejlesztési terv / <i>NDP</i>	Regionális fejlesztési stratégia / <i>Strategy</i>
Szlovénia	1999-től	kormányzati hivatal	+	+	+
Macedónia	2007-től	önkormányzati m.	-	+	-
Horvátország	2009-től	regionális, erdészeti és vízügyi m.	+	+	+
Bosznia- Hercegovina	-	entitási hatáskör	<i>for RS-re van</i>	-	-
Szerbia	2009-től	gazdasági és regionális m. miniszterelnöki	alaprész van / <i>partially</i>	-	+
Koszovó	-	hivatali ügynökség	-	-	-
Montenegró	-	kormány titkársági osztályok	-	-	-
Albánia	-	gazdasági, kereskedelmi és energiaügyi m.	-	-	+

Source: Mezei—Pámer 2010

Fejlesztési programok Szlovéniában / Development programmes in Slovenia

Operatív program	ERFA	ESZA	KA	IPA**	Összesen
Regionális fejlesztési potenciálok megerősítése	1 709,8				1 709,8
Humánerőforrás-fejlesztés		755,7			755,7
Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése	224,0		1 635,6		1 859,6
1. célterület összesen	1 933,8	755,7	1 635,6		4 325,1
Ausztria–Szlovénia	67,1				67,1
Magyarország–Szlovénia	29,3				29,3
Horvátország–Szlovénia				15,7	15,7
Olaszország–Szlovénia	116,2				116,2
Adria				90,4	90,4
3. célterület CBC összesen	212,6	0	0	106,1	318,7
Összesen	2 146,4	755,7	1 635,6	106,1	4643,8

Forrás / Source: SVLR 2008b-d; EC 2007a-c, CBC 2007a és
CBC 2007j alapján saját szerkesztés / own edition.

Macedónia / Macedonia

Dél-dunántúli régió

- Regionális fejlesztési stratégia és törvény / *Regional development strategy and law*;
- 8 fejlesztési régió / *development regions (NUTS 3)*;
- Nemzeti Fejlesztési Terv / *National Development Plan*.

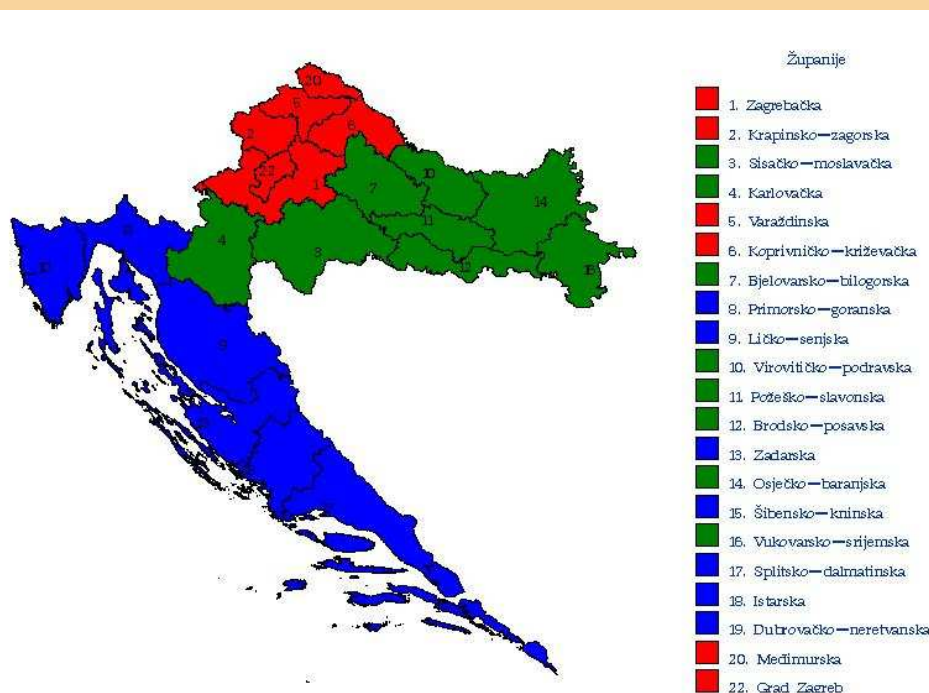
Forrás / Source:

http://mls.gov.mk/reg_mapa/index.htm

Horvátország / Croatia

Dél-dunántúli régió

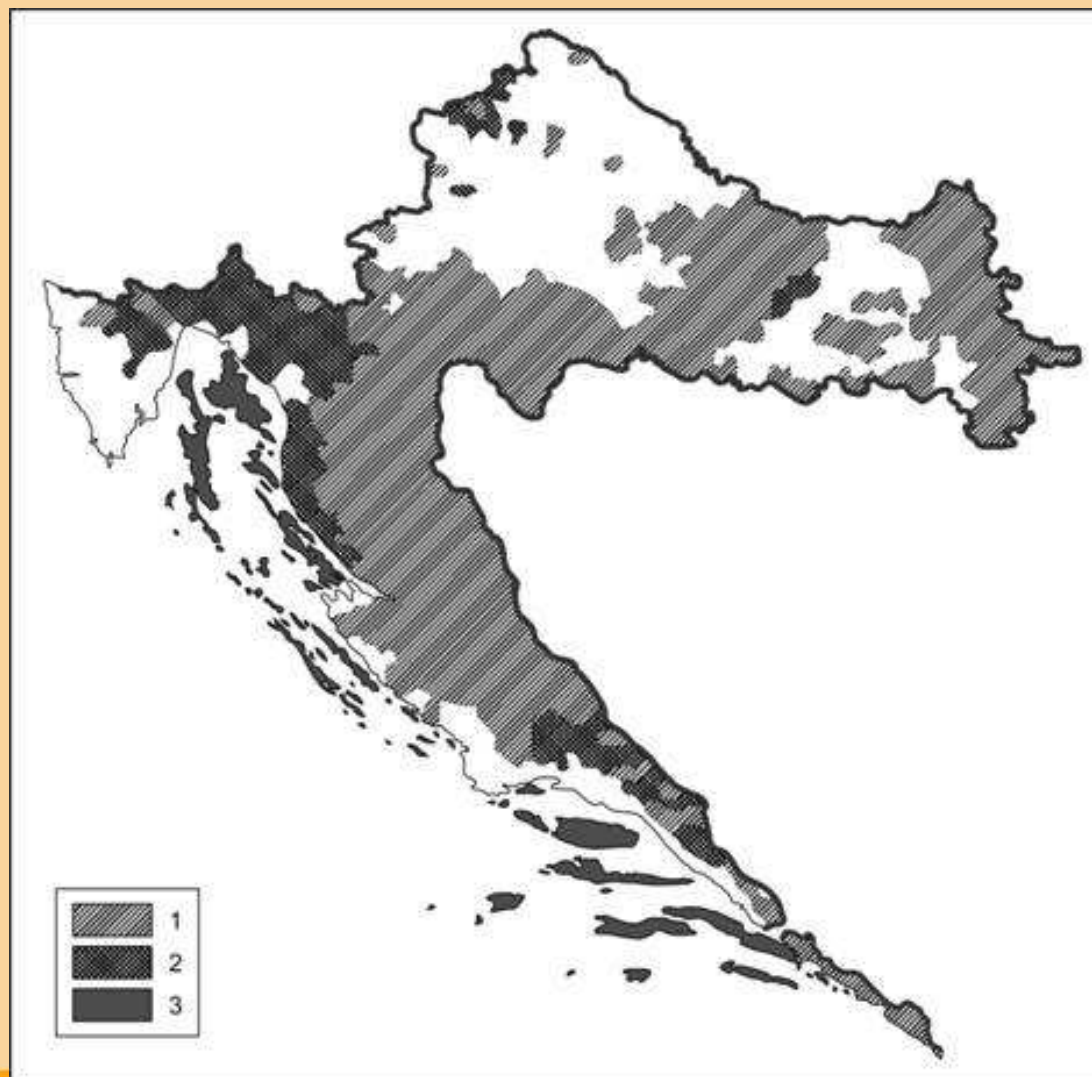

- Kiterjedt hazai eszközrendszer / *Wide scale of domestic instruments;*
- Területfejlesztési Alap / *Regional Development Fund;*
- Erős megyei szerep / *Strong role of the counties;*
- IPA: jelentősége nő / *growing importance.*

A különös állami bánásmód alá eső területek Horvátországban / *Areas of special state concern in Croatia*

Dél-dunántúli régió

Bosznia-Hercegovina / *Bosnia-Herzegovina*

Dél-dunántúli régió

- A térség legdecentralizáltabb állama / *Most decentralized country of the region;*
- A területfejlesztés entitási feladat / *Regional development is on entity level;*
- Szerb Köztársaság: központosított szub-nacionális fejlesztéspolitika / *Republika Srpska: centralized sub-national development policy;*
- Entitási határokat átlépő diszfunkcionális fejlesztési régiók / *Non-functioning development regions crossing entity borders.*

Szerbia / Serbia

Dél-dunántúli régió

- A fejlesztéspolitika keretei jelenleg formálódnak / *Framework of development policy is being under development;*
- Területfejlesztési stratégia, területfejlesztési törvény, Nemzeti Gazdaságfejlesztési Stratégia / *Regional development strategy, law on regional development, National Economy Development Strategy;*
- Külön stratégiák a legelmaradottabb térségekre / *Independent strategies for the most underdeveloped areas;*
- Vajdaság: sajátos helyzet: saját fejlesztéspolitikai eszköz- és intézményrendszer, de stratégia eddig nem készült / *Vojvodina: special case: own instruments and institutional framework, but strategy has not been prepared yet.*

**Szerbia önálló fejlesztési stratégiával rendelkező
elmaradott térségei / *Underdeveloped regions of Serbia
with independent regional development strategies***

Dél-dunántúli régió

Montenegró / *Montenegro*

Dél-dunántúli régió

- Ágazatközi szemléletmód hiánya / *Lack of cross-sectoral approach;*
- Montenegró fejlesztési stratégiája: három régió definiálása / *Development strategy of Montenegro: three regions.*
- Regionális fejlesztési stratégia és törvény folyamatban / *Strategy and law on regional development are in process.*

Montenegró legfejletlenebb északi régiója */ The least developed Northern region of Montenegro*

Dél-dunántúli régió

Koszovó / Kosovo

- Nagy területi különbségek / *large territorial disparities;*
- A fejlesztési tervek készítése a területrendezési folyamatok része / *Development planning is part of spatial (physical) planning;*
- Fejlesztési ügynökségek felállítása folyamatban / *Establishment of development agencies is in process.*

Albánia / Albania

Dél-dunántúli régió

- A fejlesztéspolitika a külföldi donorszervezetek útján jelent meg / *Development policy set up by external donors;*
- Integrált tervezési rendszer bevezetése / *Introduction of the Integrated Planning System;*
- Megyei fejlesztési tervek / *Development plans on county level;*
- Törvény folyamatban, regionális fejlesztési stratégia nemzeti szinten / *Law in process, regional development strategy on national level.*

Következtetések / *Conclusions*

Dél-dunántúli régió

- A területfejlesztés eszköz- és intézményrendszere kiépítésének folyamata hasonló / *Processe of the establishment of instruments and institutions of regional development are similar.*
- Az IPA felhasználása leképezi a strukturális alapok rendszerét → felkészülési funkció / *The absorption of IPA reflects the system of structural funds → preparation function.*
- Hazai területi preferenciák megléte / *National territorial preferences exist.*
- Jellemzően centralizált unitárius államok → fejlesztéspolitikai célú területi struktúrák kialakítása, közigazgatási változatlansága / *Dominantly centralized unitary states → territorial structures set for regional development purposes, not affecting the public administration;*

Vizsgálandó kérdések / *Topics for further research*

Dél-dunántúli régió

- Előcsatlakozási alapok hatása a területi folyamatokra / *The effect of pre-accession assistance on territorial development processes;*
- A hazai fejlesztéspolitika területi preferenciáinak beemelése az előcsatlakozási alapok végrehajtásába / *The inclusion of territorial preferences of national development policy into the implementation of pre-accession assistance and the structural funds.*
- A fejlesztéspolitikai célú intézményrendszer hatása a térség országainak közigazgatási berendezkedésére / *The effect of development policy structures to the public administration system in the region's states.*

Köszönöm a figyelmet /
Thank you for your attention

Dél-dunántúli régió

7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

7621 Pécs, Mária u. 3.

7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.

Tel.: 82 527 980 Fax: 72 513 768

Tel.: 72 513 760 Fax: 72 513 768

Tel.: 74 511 938 Fax: 72 513 768

www.deldunantul.eu e-mail: info@deldunantul.eu